

TISKOVÁ ZPRÁVA

DVĚ PANELOVÉ DISKUZE NA TÉMA METODIKA CO NAHRADÍ OSTŘE KRITIZOVANÝ "KAFEMLEJNEK"? SHODNOU SE VĚDCI NA TOM, JAK HODNOTIT SVOJI PRÁCI?

14. ledna 2010 - občanské sdružení Fórum Věda žije! a iniciativa pedagogů UŽ se na to nemůžeme dívat uspořádaly ve čtvrtek 13. ledna dvě panelové diskuse věnované otázkám hodnocení vědecké a výzkumné práce. Pražská diskuse "Metodika hodnocení výsledků výzkumu" proběhla v Modré posluchárně Univerzity Karlovy a věnovala se dosavadnímu vývoji, současnému stavu a především připravovaným změnám stávající metodiky, pro kterou se vžilo označení "kafemlejnek". Brněnská debata "Perspektivy technických věd" se uskutečnila v posluchárně Fakulty informatiky Masarykovy univerzity a byla zaměřena na specifika hodnocení vědy a výzkumu v této oblasti.

Panelisté v Praze i v Brně shodně sumarizovali své hlavní výhrady vůči stávající metodice (tzv. kafemlejnkou), která nevychází z nezbytných analýz, nebyla předmětem žádoucí veřejné diskuse, nanejvýš nevhodně provazuje hodnocení vědeckých výsledků s financováním, nerespektuje specifika jednotlivých typů institucí (vysoké školy, Akademie věd, rezortní výzkumné instituce, privátní firmy), ani různorodost oborů. Zcela zásadním pochybením je redukce na kvantitativní ukazatele a nezohledňování kvality výstupů vědecké a výzkumné činnosti. Obdobný způsob hodnocení se nikde v zahraničí nepoužívá.

PRAHA

Podle vyjádření předsedy Komise pro hodnocení výsledků RVVI Zdeňka Němečka můžeme aktuální úpravy dnešní Metodiky hodnotit spíše jako dílčí. Přes jisté kosmetické úpravy se tak de facto konzervuje stávající nevhodný systém. Pro žádoucí změny není nyní dostatek času, stále nejsou k dispozici oborové analýzy. V delším časovém horizontu je nutné připravit nový model hodnocení výsledků výzkumu a vývoje, který musí vycházet z odlišně nastavených principů. Ten by měla již od příštího týdne začít vytvářet skupina sestavená MŠMT, a to v návaznosti na právě probíhající mezinárodní audit vědy a výzkumu. „Většina diskutujících se ve shodě s průběžnou zprávou tohoto auditu obává, že dlouhodobější působení současného systému (byť vylepšeného) povede k přizpůsobení vědecké práce tomuto principiálně špatnému modelu hodnocení. Následkem tedy bude deformace celé oblasti VaVaI," doplňuje za organizátory Irena Smetáčková.

BRNO

Technické obory podle současné metodiky produkují většinu tzv. aplikovaných výsledků výzkumu vývoje a inovací (VaVaI). Během diskuse zaznělo na adresu stávajícího systému hodnocení množství kritických připomínek i věcných námitek. Michael Šebek z ČVUT zastával názor, že kvalitu výsledků není možné ani smysluplné posuzovat, neboť se přirozeně odráží v komerčních příjmech dané organizace. Karel Pospíšil z Centra dopravního výzkumu navrhl evaluovat právě takto získané finanční zdroje a Michal Kotoul z brněnského VUT preferoval důsledné následné peer-review hodnocení především aplikovaných výsledků výzkumu a vývoje. Diskutující se shodli na nutnosti změny systému hodnocení a návazného financování VaVaI, založeného na souboru více kritérií a kombinaci hodnocení zahraničními experty (tzv. peer-review) s několika kvantitativními parametry. V závěrečné debatě vystoupili mj.

místopředsedkyně Senátu Alena Gajdůšková a poslanec a člen parlamentního Podvýboru pro vědu a vysoké školy Ivan Ohlídál. „Česká republika má v přípravě fungujícího systému evaluace a financování výzkumu mnoho let zpoždění. Špičkový výzkum je ale týmovou prací reflektující mezinárodní vývoj a standardy, nedá se v každé zemi dělat jinak. Absence dlouhodobější koncepce a vize znemožňují odpovědět na otázku, jakou roli by měl hrát český výzkum ve světě a jak toho docílit,“ shrnuje moderátor brněnské diskuse Marek Piliarik.

DISKUTUJÍCÍ: PRAHA

PhDr. Pavel Baran, CSc. - ředitel Filosofického ústavu Akademie věd ČR, člen komise RVVI pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů

doc. Ing. Jakub Fischer, Ph.D. - prorektor VŠE v Praze, bývalý vedoucí individuálního projektu národního Reformy terciárního vzdělávání MŠMT

prof. RNDr. Jana Musilová, CSc. - prorektorka MU, místopředsedkyně odborné skupiny Organizace výzkumu České fyzikální společnosti JČMF

prof. RNDr. Zdeněk Němeček, DrSc. - děkan Matematicko-fyzikální fakulty UK, předseda komise RVVI pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů

doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. - děkan Filozofické fakulty UK

DISKUTUJÍCÍ: BRNO

Prof. RNDr. Michal Kotoul, DrSc. - prorektor pro tvůrčí rozvoj Vysokého učení technické v Brně

Prof. Ing. Jitka Moravcová, CSc. - VŠCHT Praha, hlavní odborný garant a koordinátor pro Mezinárodní audit výzkumu, vývoje a inovací v ČR

Prof. Ing. Karel Pospíšil, Ph.D., MBA - ředitel Centra dopravního výzkumu, v. v. i., člen Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Prof. Ing. Michael Šebek, DrSc. - Fakulta elektrotechnická ČVUT v Praze

Prof. Ing. Miroslav Tůma, CSc. - Ústav informatiky AV ČR v. v. i., místopředseda AV ČR